

גליון

מעדני אשר

יו"ל ע"י מכון מעדני אשר

פרשת בשלח תש"פ

גליון תשפ"ח (שנה י"ז)

מדוע יש מקומות שמסיימים את התפילה בשבת אחרי חצות

הרי אסור להתענות עד חצות?

בפרשתן ט"ז כ"ה ויאמר משה אכלהו היום כי שבת היום לה' וגו'.

איתא בגמ' ירושלמי תענית פרק ג' ר' אחא ר' אבהו בשם ר' יוסי בר חנינא אסור להתענות עד שש שעות בשבת.

וכתב באבודרהם שחרי"ת של שבת הדרשנים אומרים אסמכתא לזה ממה שנאמר ישעיה נ"ח י"ג וקראת לשבת ענג ענג כתיב חסר ו"ו לרמזו שצריך לאכול קודם שש שעות.

וכן קימ"ל אור"ח סימן רפ"ה אסור להתענות בשבת עד ו' שעות.

יש להקשות: מדוע יש מקומות שאין מקפידים בזה ומסיימים את התפילה בשבת אחר חצות, כך מקשה במגן אברהם אור"ח סימן קנ"ז ס"ק א', וכן באליה רבה סימן רפ"ח, וכן במשנה ברורה סימן רפ"ח.

איכא כמה תרוצים:

א. הא דיש איסור להתענות עד שש שעות זה רק אם אינו עושה כלום, אבל בתפילה ובתלמוד שרי לעסוק בשבת ולהתענות דקימא לן כרבי אליעזר פסחים ס"ה ב' דאמר או כולו לכם או כולו לגבוה, ועוד איתא שם בגמ' מר בריה דרבינא הוה יתיב בתעניתא כולא שתא בר מעצרתא, כך כתב במרדכי פ"ק דשבת סימן ר"ל בשם הראב"ה הלכות תענית סימן תתע"ו, וכן בב"ח אור"ח סימן רמ"ב, ע"ש מה שמתחרט בסוף דלא קיימ"ל הכא. וכן כתב במאירי תענית כ"ה עמוד ב' ומגדולי המפרשים פירשו שאם שהו לתפלת שמחה בשירים ובפיוטים כגון שבת ו"ט מותר וכן המנהג.

וכן במשנה ברורה סימן רפ"ח ס"ק ב' כתב על האי הלכה וז"ל השליח ציבור שמנגן ואין יוצאין מבית הנכסת עד אחר שש שלא כהוגן הוא ובפרט בחורף שהימים קצרים ומכל שכן ביום טוב מלבד בראש השנה, ובאליה רבה מצא סמך להקל בלומד ומתפלל להתאחר עד אחר חצות, ובבגדי ישע שעל המרדכי פ"ק דשבת כתב ג"כ שמותר ללמוד ולהתפלל עד חצות.

ב. ע"פ מה דמשמע מרש"י תענית כ"ה דחשבינן את השש שעות לא מתחילת היום אלא משעה שקם על מיטתו לכן ליכא חשש איסור דבדרך כלל לא מסיימים את התפילה אחרי שש שעות ממתו שקם ממיטתו, כך תירץ במג"א סימן קנ"ז ס"ק א'.

ובטור אורח חיים הלכות שבת סימן רפ"ח מביא הא דאיתא בגמ' שבת ק"ט ע"מ ב' וכבדתו רב אמר להקדים פירוש שיקדים למהר לאכול בסעודת שבת ושמואל אמר לאחר, ונראה לי דלא פליגי אלא כל אדם לפי עניינו אם ההקדמה עונג לו כגון שנתעכל לו סעודת הלילה יקדים, ואם האיחור עונג לו כגון שעדיין לא נתעכל לא יאחר א"ל בריה דרב פפא לר"פ כגון אנן דשכיח לן חמרא ובשרא כל יומא במאי שנשייה א"ל אי רגיליתו לאקדומי אחרו ואי רגיליתו לאחורי אקדימו ואולי אלו ששוחים קפה לפני התפילה מהני שלא נחשב בכלל מתענה.

מי שאין לו אלא פת איסור

האם מותר לאכול לסעודת שבת דעשה דוחה לא תעשה?

הנה בשו"ת כתב סופר אורח חיים סימן ע"א נשאל לשיטות הסוברים דכזית פת בשבת ויו"ט דאורייתא אם אין לו אלא כזית פת של איסור האם מצווה זו דוחה לאיסור כמו עשה דוחה ל"ת.

השואל רצה לומר לכתב סופר סברא נפלאה דכאן לא שייך עשה דוחה לא תעשה: ע"פ מה דאמרינן בגמ' כתובות מ' ע"מ א' דמאנס אשה שיש לו חיוב להתחתן איתה דאסור לו להתחתן רק בראויה לו ובאינו ראויה לו אסור ולא אמרינן עשה דוחה לא תעשה משום דאם אמרה לא בעינא מתבטל המצות עשה וכל מצות עשה שיכול להתבטל לא אמרינן עשה דוחה לא תעשה, א"כ ה"ה הכא, בעונג שבת ושמחת יום טוב שזה יכול להתבטל שהרי מותר להתענות בשבת.

ודוחה הכתב סופר שסברא זו אינה נכונה: דהתם טובתה והנאתה רשות הוא וברצונה תליא ותוכל למחול על הנאתה ממילא צריכה למחול ולומר לא בעינא, אבל העונג שבת ושמחת יום טוב מצווה שיהי' מתענג ושמח לב ואין שמחה אלא באכילה ושתייה ולדסוברים דכזית פת דוקא דעיקר אכילה הוא פת דסעד לב ועל הלחם יחיה וכו' והעונג והשמחה היא היא מצווה פשיטא שא"י לומר שמחול על זה והריני כאלו אכלתי והחילוק רב ופשוט, והא דמתענה בתענית חלום משום שעונג הוא, לא דמי שנפשו עגמה עליו וירא לנפשו לא יערב עליו אכילה ושתי' וגורמים לו צערא דנפשי' ולב אבל תחת לב שמחה והתענית שמחה הוא לו ועכ"פ האכילה והשתי' מגרע גרע לכן מותר להתענות, ואינו מן המדומה למי שיש לפניו דבר איסור דוודאי נהנה ולבו שמח באכילה זו לולי שהוא אסור לו מפני שאינו רוצה לעשות עבירה, וכיון שהותר לו כדי לקיים מצות ה' הוא ית"ש אסור והוא שרי למה יצטער ולא יהנה כיון שמחוייב הוא ומצווה תחשב לו וכ"ז פשוט וברור, ע"ש מה שהאריך עוד.

ומסיים הכתב סופר למעשה צריך עוד יישוב אם מצווה כזו דוחה לא תעשה כי עונג שבת דנפקא מדברי קבלה וקראת לשבת עונג, וגם אפשר יוצא כשאוכל יותר מכדאכ"פ דלאו מעונה הוא כ"כ והוא רחוק מ"מ בעי' יתוב' דעת' למעשה שוב הראוני בפמ"ג אור"ח סי' רמ"ב שכ' דללות בריבית לצורך עונג שבת ע"י היתר דמשום עשה דוחה ל"ת ליכא דאינו בעידנא ונראה דס"ל דהוא עשה גמורה ופתיחה כוללת סי' ח"כ כ' דבר קבלה ה"י כדאורייתא.

מעדני אשר: נראה להעיר ע"פ מה שכתבו התוס' דלכן אסור לאכול מצה של חדש ולא אמרינן עשה דוחה לא תעשה שגזירה שיאכל יותר מהשיעור, א"כ ה"ה הכא אפשר דלא אמרינן עשה דוחה לא תעשה דאפשר שיאכל יותר מכשיעור של סעודת שבת.

ברכת מזל טוב

לכ"ק מרן האדמו"ר מדארג שליט"א

לרגל שמחת נשואי נכדו

הבה"ח המופלג בתויר"ש

כמר ישע"י בונם קוסטליץ נ"ו

בן לחתנו הרה"ג יעקב קוסטליץ שליט"א

עב"ג תח"י במז"ט

יהא רעוא שמשמחת צדיקים זו

ישפע שפע של שמחה

לכל כלל ישראל

גליון זה נודב ע"י ידידינו הרבני הנגיד הנכבד

הרב משה חיים פנצר שליט"א בארא פארק

לזיכוי רבבות

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירווה נחת

מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הרה"ג אליעזר אהרן גוטליב שליט"א ליקווד

בעל מהדורת מעדני אשר חלק ז'

לעילוי נשמת אמו האשה החשובה

מרת ח"י בת הרב יצחק ע"ה

נפטרה י"ג שבט תשע"ט הונצחה לרגל היארצייט הראשון ת.נ.צ.ב.ה.

מדוע בסעודה שלישיית אין אוכלים בשר הרי זה אותו חיוב כמו שאר סעודות?

בפרשתן ט"ז כ"ה ויאמר משה אכלהו היום כי שבת היום לה' היום לא תמצאו בשדה.

בגמ' שבת קי"ז ע"מ ב' ילפינן מכאן שיש חיוב לאכול שלש סעודות בשבת, מדכתוב ג' פעמים היום.

יש לחקור האם סעודה שלישיית לא היא חיוב כמו שתי סעודות הראשונות ואפשר לאכול פירות או דילמא כיון דכל השלש סעודות ילפינן מפסוק אחד היא שלשתם אותו חיוב.

הנה בחידושי הריטב"א שבת קי"ז עמוד ב' על גמ' הנ"ל כתב דכיון דכתב רחמנא תלת היום לרמוז על ג' סעודות, שמעינן מינה דכלהו כי הדדי נינהו דבעי בהו פת ולבצוע על שתי ככרות, ודלא כמאן דאמר שיוצא בסעודה שלישיית במיני תרגימא, והא ליתא, דאף שלישיית זכר למן כראשונות ובאנפי נפשה כתבה רחמנא ולא לתשלומין.

וכתב הריטב"א דיש בתוספות שמביאין ראיה לזה: מדחזינן במתניתין שבת קי"ז ע"מ ב' דמציל מזון שלש סעודות, דלשלישיית כמו לראשונות ממש.

יש דוחים: דלאו משום דתיהוי חיוב פת בשלישיית אלא כיון דרגילי אינשי בהכי התירו להציל גם לזו כיון דבהיתירא טרח.

ויותר יש להביא ראיה: מהא דאמרין בגמ' כתובות ס"ד ב' בענין המשרה את אשתו על ידי שליש שנותן לה פת לשלש סעודות של שבת, ואי לאו דחובה לאכול פת ולבצוע על שתי ככרות הוה סגי בב' סעודות.

וכן התוספות ברכות מ"ט עמוד ב' כתבו וסעודה שלישיית של שבת היה מסופק ר"י דשמא אי בעי לא אכיל אלא מיני תרגימא, ומיהו בגמ' כתובות ס"ד חשיב גבי משרה אשתו על ידי שליש שלש סעודות משל שבת, משמע דכולן שוות, ועוד כיון דילפינן ממן אלמא דשוות הן.

ובמאירי שבת קי"ז ע"מ ב' כתב ויש מקילין לומר שאם השלים סעודה שלישיית בפירות ומיני תרגימא יצא ואין הדברים נראין שאין סעודה אלא בפת.

ולענין הלכה: איתא בשולחן ערוך סימן רצ"א סעיף ה' סעודה שלישיית, צריך לעשותה בפת, ויש אומרים שיכול לעשותה בכל מאכל העשוי מאחד מחמשת מיני דגן, ויש אומרים שיכול לעשותה מדברים שמלפתים בהם את הפת, כגון בשר ודגים, ויש אומרים שאפילו בפירות יכול לעשותה, והדעה הבפתי, אלא אם כן הוא שבע ביותר.

ובביאור הגר"א אור"ח סימן תמ"ד הביא ראיה מדברי הזוהר שאי אפשר לצאת חובת סעודה שלישיית רק בפת: מהא דאיתא בזוהר פרשת אמור ע"מ צ"ה, ומובא להלכה במגן אברהם הלכות פסח סימן תמ"ד ס"ק ב' שרבי שמעון בר יוחאי היה מקיים מצות סעודה שלישיית בערב פסח שחל בשבת ע"י לימוד התורה, ואם נאמר שאפשר לקיים בפירות מדוע לא אכל פירות בסעודה שלישיית אלא ש"מ שאי אפשר לקיים רק בפת, ובענין אין אפשר לצאת בתורה הרי זה לא אוכל עיין מה שהארכתי בפרשת בחקותי תשע"ו.

ובסברת שיטת הראשונים שבסעודה שלישית אפשר להקל שאין צריך לאכול פת איכא כמה טעמים:

א} אין דרך האדם לאכול סעודה שלישיית כל כך לתיאבון לכן יוצא ידי חובה במינים אחרים, חברותא, כך כתב הלבוש סימן רצ"א ס"ק ה', וכן בספר תוספת שבת סימן רצ"א, וכן במשנה ברורה סימן רצ"א ס"ק כ"ד.

והביא רמז נפלא להלכה הנ"ל: שבפסוק שדרשו שלש פעמים "היום" לשלש סעודות, ב"היום" השלישי נאמר לא תמצאוהו, ומשמע שגם אם לא תמצאו "מן" שהוא לחם אכלו דברים אחרים.

ב} באמת מצד שלש סעודות אין צריך פת דוקא אלא כיון שחייב לקדש וצריך קידוש במקום סעודת פת, לכן בלילה ובסעודה ראשונה ביום שחייב בקידוש צריך פת, אבל סעודה שלישיית יכול לאכול פירות, כך כתב ברבינו יונה ברכות מ"ט ע"מ ב'.

מעדני אשר: שנים נתקשיתי מדוע ממעטים בכבודה של סעודת שלישיית שאין אוכלים בשר כלל כמו בשתי סעודות הראשונות, וברוב מקומות גם אין אוכלים דגים מכובדים ואוכלים טונה הרי זה אותו חיוב סעודה כמו ערבית ושחרית, ושאלתי עשרות מוצי"ם שאלה הנ"ל.

והנה בשל"ה הקדוש מסכת שבת פרק נר מצוה, וכן בסידור היעב"ץ כתב מצאתי צריך לזוהר בכל סעודה משלש סעודות שיהיה לו בשר ויין ודגים.

ובליקוטי מהרי"ח הביא את דברי השל"ה ומסיים ש"מ ראה אצל גדולים וצדיקים שלא אכלו בשר בסעודה זו רק דגים, ואלו ואלו דא"ח וכל הלבבות דורש ה'.

ובספר דרך שיחה ע"מ רע"א מביא שהגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א אמר כי מה שאוכל בסעודה שלישיית בשר כי פעם נזדמן לשבת אמל אביו הגאון רבי בן ציון ידלר צוק"ל ונתנו לסעודה שלישיית דגים וביצה וכו' ושאל הגרב"צ וכי אין אוכלים בשר, הרי כתוב לאכול בשר בג' סעודות ומאז היה אבא צוק"ל אוכל בשר בסעודה ג'.

הנה בדברי יחזקאל הלכות והלכות ע"מ שמי"ט מובא שבשינווא לא אכלו המסובין דגים בסעודת היום של שבת, וזולת מן ז"ל בלבד, פעם אמר מן משינאווא לבנו מרן מציעשנוב שגם הוא לא יאכל אז דגים, שאל לו מאי טעמא, ענה שהטעם על זה הוא אותו הטעם שבגללו אין אוכלים בשר בסעודה שלישיית, ואמר מן מציעשנוב הואיל ואנכי לא ידעתי את הטעם על שאין אוכלין בשר בסעודה שלישיית על כן אכלתי דגים בסעודת היום, ונהגו כן לאכול אז דגים כל ימיו, אך פעם נענה ואמר הלא היה שכל לציין לאבל שלא לאכול הדגים.

ובספר ילקוט אברהם אור"ח סימן רצ"א הקשה וז"ל למה אצל כמה וכמה צדיקים וחסידים נזהרים שאין אוכלין בשר בסעודה שלישיית, הרי יש חיוב לאכול שלש סעודות בשבת ואין סעודה אלא בבשר.

ומתריך: ע"פ מה דאיתא בזוהר הקדוש פרשת שמות דף כ"א מאי דכתיב בין הערבים תאכלו בשר וכו' בין הערבים הוא שעתא דדינא, ועיין במגן אברהם אור"ח סימן תצ"ד ס"ק ו' שכתב דבשר רומז לדין, וסעודה שלישיית דשבת קודש בין הערבים הוא סעודת רעוא דרעון על כן אין אוכלים בשר שהוא רומז לדין ויוצאים בסעודה זו בלחם ודגים.

מעדני אשר: שמעתי פעם שהטעם שאין אוכלין בשר בסעודה שלישיית משום דבשעת המנחה בשבת מת משה רבינו ומפני אבלו של משה אין אוכלים בשר בשבת בסעודה שלישיית, או משום שקשה לאכול לתיאבון עוד הפעם בשר.

קול המעדנים

בשורה משמחת

עודכנו חלק מהשעורים שנאמרו לאחרונה

- ✓ גודל חיוב ומעלת ידיעת התורה ישיבת אמרי אמת גור בני ברק
- ✓ גודל חיוב ומעלת להאמין שעשה לי כל צרכי
- ✓ חבורת אברכים דחסידי סקווירא בראשות ידידינו הרה"ג חיים זלברמן שליט"א
- ✓ סיום הש"ס בישיבה גדולה מודזיץ בני ברק
- ✓ סיום הש"ס קהילת צאנו בית שמש
- ✓ מתיבתא דחסידי גור ירושלים
- ✓ מתיבתא דחסידי גור בית שמש

✓ שבע ברכות המרכזי לנכדת מרן האדמו"ר מתולדות אברהם יצחק

✓ שבע ברכות לשלוחא דרבנן

הרב יחיאל אריה וינגרטן שליט"א סגן ראש עריית אשדוד בהשתתפות כל אדמו"ר ורבני אשדוד

מערכת

"קול המעדנים"

ניתן לשמוע שיעורי המעדני אשר בהלכה ואגדה

שנאמרו בקהלות הקודש בארץ ובחול

במספר 079-5702714

וכן קול הלשון ישיר 073-2951280

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א
מנהטן

משיב כהלכה שינון וידיעת ההלכה - הלכות שבת
כל השאלות הם משרוע ומשנה ברורה

חידות על הפרשה

- א] שאלה.** ותרא את עני אבותינו במצרים ואת זעקתם שמעת על ים סוף, צ"ב למה לא מזכירים גם מה שהתפללו במצרים כמשי"כ ותעל שעוותם מן העבודה וכו'? כנ"ל יש לשאול ברש"י עה"פ ויצעקו אל ה' ופרש"י שתפסו אומנות אבותם בידם, ולמה לא פירש כן גם בפר' שמות עה"פ הנ"ל "ותעל שעוותם וכו'?"
- ב] שאלה.** למה היה צריך כבר ללמדם במרה פרה אדומה הרי זה לא היה נוגע למעשה, דלא היה משכך?
- ג] שאלה.** יש להבין מדוע רק בפרשת מלחמת עמלק נאמר ושים באזני יהושע מה שלא מצינו בפרשיות אחרות?
- ד] שאלה.** למה מרים בחרה מתוך השירה לשיר רק את הפסוק של אשירה לה' כי גאה גאה וכו'?
- ה.] חידה.** איזה תיבה בפרשה נקרא לפניה ולאחריה?

עניני ט"ו בשבט

- ו] חידה.** הרי אנו יודעים שבכל המחלוקות ב"ש לחומרא ובה לקולא, א"כ כיצד בדיון זה שט"ו בשבט ר"ה לאילנות לבית הלל ולב"ש זה בר"ח שבט. איך בפלוגתא זו ב"ש לחומרא.
- ז] שאלה.** מה הטעם שנהגו לאכול פירות בט"ו בשבט, והאם יש עניין לאכול פירות שהם לא מארץ ישראל.
- ח] שאלה.** בטעם שא"א תחנון בט"ו בשבט כ' בביאור הגר"א (אורה חיים סימן קלא סעיף 1) ולא בט"ו בשבט. שהוא ר"ה לאילנות וכמו כל ד' ר"ה שהן י"ט עכ"ל: לגבי מה ט"ו בשבט הוא יו"ט חוץ מזה שאין אומרים בו תחנון?

עניני דף היומי

- ט] שאלה.** האם יש עניין בחופה לשבור כוס יקרה קצת או עדיף כמה שתהיה זולה ופשוטה.
- י] חידה.** כמה הלכות בתפילה לומדים מחנה אמו של שמואל.

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה יידבקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 ל-9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. -יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כך כי זה ייכנס בעזה"ל לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. -שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

**תשובות ניתן לשלוח עד ר"ח אדר
שמות הזוכים יפורסמו אי"ה בשבוע הבא**

מדוע לא קרע הקב"ה את הים רק אחרי שנכנסו למים עד צווארם?

איתא בגמ' סוטה ל"ז א' נחשון בן עמינדב קפץ לתוך הים ובה עד צוארו בים, ואמר הושיעה ה' כי באו מים עד נפש תהלים ס"ט ב' ואז נבקע הים, ע"ש שיטה אחרת איך היה הסיפור.

יש להקשות: כיון שהקב"ה חפץ לקרוע הים לפנייהם למה המתין יתברך עד אשר יבואו מים עד נפש, כך מקשה באלשיך הקדוש בפרשתו, וכן פרשת שמיני ט' ה' ב' ד' וקחו את אשר צייה משה, וכן בבאר מים חיים פרשת שלח, וכן בבני יששכר מאמרי כסליו סבת מאמר ד' אות ס"א.

איכא כמה תרוצים:

א. הקב"ה רצה לנסות אותם אם הם חזקים באמונה אפילו במצבים שנראה שעל פי טבע אין סיכוי לכן לא קרע להם הים רק אחרי שהראו כמה שהם חזקים באמונה, כך תירץ באלשיך הקדוש בפרשתו, וכן בשמיני.

ובקדושת לוי בפרשתו כתב דמה שקפץ נחשון לתוך המים ובה עד צוארו אפשר להסביר בשתי אופנים או שכוונתו היה כיון שציוה השם יתברך לבני ישראל ויסעו לתוך הים שמות י"ד ט"ו מסר נפשו על קדוש ה' שגם אם יטבע בים מוכרח לקיים את מצות ה' יתברך שמו ברוך הוא, או מחמת שבטח בחסדי השם יתברך ובנפלאותיו שיעשה עמנו נס ולא היה ספק כלל אצלו, והנה האופן השני הוא אמת, שקפץ לתוך הים על שבטח בהשם יתברך שיעשה עמנו ניסים ונפלאות ולטובה אותות, ובשעה שקפץ נחשון בן עמינדב לתוך הים בטח שיעשה האל נפלאות ושיאמרו ישראל שירה על הנס, וכמו שכתב רש"י ז"ל על פסוק ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התוף בידה ותצאן וז"ל מובטחות היו צדקניות שבדור שהקדוש ברוך הוא עושה להם ניסים והוציאו תופים ממצרים, ע"ש דברים נפלאים.

ב. הקב"ה ברא את העולם שיתנהג על פי הטבע, אבל כשישראל עובדין לה' יתברך למעלה מטבע גופם וכוחם במסירת נפשם באמת לה' אחד ללמוד וללמד ולעשות מצוות ומעשים טובים ביותר מכוחי גופו לנדד שינה מעיניו בעת שרצונו בשינה ולשבר עצמותיו על התורה והעבודה בכל כוחו כהוא מעשה דרבא שבת פ"ח א' שהיה נובע דמו מאצבעו על ידי דחקות האצבע תחת רגליו והוא היה לומד התורה ולא היה יודע כלל עבור טרדת לימודו ולא יעצרנו גשם ושלג וקור וחום מלעשות מצוות ה' ועבודתו אז ממילא כביכול הקדוש ברוך הוא משדד ומשבר כל טבע העולם ומזלות השמים והכוכבים נגדם, ואך אם אין עבודתם כי אם בטבע העולם, אז גם נסי האל ברוך הוא מוכרחים להתלבש בטבע העולם ולא ישובר הטבע עבורם כי במדה שהאדם מודד מודדין לו ופועל אדם ישלם לו, על כן לא נקרע הים לפני בני ישראל לפני שנכנסו וקפצו למים, שלשנות טבע שהקב"ה קבע קשה, אבל כאשר קפץ שבטו של בנימין וירד תחילה לים או נחשון בן עמינדב ואז מסרו ישראל נפשם לה' לעבדו יתברך למעלה מטבע גופם, אז בדרך שאדם מודד מודדין לו ומתנהגים איתו גם שלא על פי דרך הטבע ואז ממילא נקרע הים לפנייהם, ועל כן אמר הקדוש ברוך הוא למשה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו כי אין דבר זה שייך אלי שאין המניעה ממני ואין תרופה כזה כי אם דבר אל בני ישראל ויסעו לתוך הים ואז כאשר יתנו נפשם לה' ואתה הרם את מטך ונטה את ידך וגו' ובקעהו וגו' כי דבר זה בידם הוא ולא בידך, כך תירץ בבאר מים חיים פרשת שלח, ע"ש דברים נפלאים.

ג. מהראוי להתבונן למה עשה כזאת הוא ית"ש אשר צוה שישעו מקודם לתוך גלי הים ואחר כך יבקע הים לפנייהם, הלא לפי אומדן דעת עיני בשר שיבקע הים קודם שישעו שלא יתבהלו בנסעם לתוך הים ויהמו גליו, אלא דהנה ידוע מאמר רז"ל את אשר נתהווה אז קטרוג גדול מאד מהמקטריגים באמרם מה נשתנו אלו מאלו הללו וכו' והללו וכו' וזה"ק ח"ב ק"ע ע"ב והנה מלך במשפט יעמיד ארץ ואין מקום להצלה ח"ו, מה עשה הפועל ישועות, אמר למשה במצוה דבר אל בני ישראל ויסעו, הנה הוא מצוה בחוקה מבלי טעם דלמה להם ליסע לתוך גלי הים, אבל הוא כשיקיימו ישראל מצות בחוקה הנה באיתערותא דלתתא יקיים הש"י גם כן חוקה ויושיעם בנפלאותיו מבלי טעם, וראויים הם להוושע בחוקה כיון שגם הם מקיימים מצות בחוקה, כך תירץ בני יששכר מאמרי חודש כסלו - סבת מאמר ד' הל' והודאה.

תגובות אפשר לשלוח עד יום ב' בערב

להרב אשר אנשיל שורץ שליט"א רח' תכלת מרדכי 4/15 רמת בית שמש
לבירורים בכל ענייני המערכת, בטל: 053-3166560

מייל: m0533166560@gmail.com

פקס: 077-4448278

